

แนวทางการขับเคลื่อนจริยธรรม

องค์กรบริหารส่วนตำบลล่วงยาง
อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม
ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

แนวทางการขับเคลื่อนจริยธรรม
ขององค์กรบริหารส่วนตำบลวังยาง อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม
ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๑. หลักนิติธรรม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้อำนาจหรือบริหารงานตามกฎหมาย และระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยเคร่งครัดและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะต้องดำเนินการอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึง ๒ องค์ประกอบดังนี้

- (๑) นิติธรรม (Rule of Law)
- (๒) ความเสมอภาค (Equity)

๑.๑ นิติธรรม (Rule of Law)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงาน โดยยึดอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความชอบธรรม คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1.1 นิติธรรม

Do's

ผู้บริหารและบุคลากรของ อปท. ปฏิบัติหน้าที่และบังคับใช้กฎหมายในการบริหารงานบุคคล การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การตราข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ กระบวนการเรียน การคลัง การพัสดุ และการจัดบริการสาธารณะ ฯลฯ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ อปท.

Don'ts

อปท. ดำเนินงานโดยไม่คำนึงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เห็นแก่ประโยชน์ของตนเอง และพวกพ้อง มีการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา หรือใช้ชุดลพินิจนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดในการบริหารงานและจัดบริการสาธารณะ เช่น อนุญาต ก่อสร้าง โดยไม่เป็นไปตามกฎหมายควบคุมอาคาร หรือเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อไม่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

๑.๒ ความเสมอภาค (Equity) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะและบังคับใช้กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่แบ่งแยกเพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ศาสนาตลอดจนสภาพและสถานะของบุคคล ทั้งทางร่างกาย เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งคนึงลีกโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1.2 ความเสมอภาค

✓ Do's

- อปท. จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน

✗ Don'ts

- ผู้บริหารและบุคลากรของ อปท. มีการเลือกปฏิบัติในการบริหารงาน เช่น การประชุมประชาชน ท้องถิ่น เดือကชิญเฉพาะพากพ้อง เหตุอยู่ดี เนื่องจากพื้นและร่วมด้วยแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่งผลให้โครงการ/กิจกรรมที่ปราบภัยในแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ มีลักษณะล้อประยุกต์ให้คนดูและพากพ้อง

- อปท. จัดบริการสาธารณะโดยอ้างอิงฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลประชากร อาชีพ อายุ รายได้ ฯลฯ เพื่อช่วยในการวินิจฉัย รองรับการจัดบริการสาธารณะอย่างเหมาะสมและเท่าเทียม

- อปท. ละเลยการจัดทำหรือบันทึกฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เช่น ฐานข้อมูลผู้สูงอายุ คนพิการ เด็ก และเยาวชน อันจะส่งผลให้การจัดบริการสาธารณะ แก่ประชาชนเกิดความเหลื่อมล้ำ ไม่ครบถ้วนและทั่วถึง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1.2 ความเสมอภาค

✓ Do's

- อปท. นุ่งพัฒนาระบบการให้บริการเพื่อให้เกิดมาตรฐานการให้บริการที่เท่าเทียมกัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติตามเชิงเดureware เพื่อ ชาติ ศาสนา สภาพ และสถานะทางร่างกาย เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ ทั้งนี้อาจมีการกำหนดคิด วิธีการในการบริหารจัดการที่ต้อง ละเอียด มากับวิธีให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น เช่น จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือประชาชน การจัดระบบคิว การจัดทำระบบแพนท์ภาษา

✗ Don'ts

- อปท. ละเลยการกำหนดมาตรฐาน แนวทางปฏิบัติ หรือการจัดทำคู่มือการให้บริการ ตามกฎหมายอย่างเหมาะสม ทำให้การบังคับใช้กฎหมายและภาระจัดบริการสาธารณะเกิดความเหลื่อมล้ำอย่างกับ/อยู่ภายใต้คุณพินิจของผู้บัญชาติงานและคนที่ได้ให้ประชาชนไม่อาจเข้าถึงบริการได้อย่างเสมอภาคและรวดเร็ว เช่น ไม่มีการปรับปรุงข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ ประกาศที่ล้าสมัย ไม่ปรับลดขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน

การแก้ไขปัญหาคนไร้สัญชาติ ไร้สถานะทางทะเบียน

CASE STUDY

ปัญหาคนไร้สัญชาติ ไร้สถานะทางทะเบียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวเป็นผู้ต้องใช้โอกาส มีภูมิเคว้าตัวเองเป็น ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น สรุมเสียงถูกกล่าวโทษโดยขบวนการค้านบุญ เทศบาลแห่งอุดรธานี จึงเข้าไปแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือกลุ่มคนดังกล่าว ให้สามารถเข้าถึงสิทธิ์ที่มีอยู่ในการเข้าถึง สามารถเข้าถึงบริการให้อ่ายาหัวเรื่อง และเข้าถึงอย่างโดยการจัดทำแผนให้การช่วยเหลือในการบูรณาภิรัตน์ รวมทั้ง ตรวจสอบสิทธิ์ของผู้ต้องอยู่อาศัย รวมทั้ง ประสานงาน กับฝ่ายสอดส่องและส่งเสริมการทางเดินและบัตร เพื่อสำรวจ ตรวจสอบสภาพปัญญาและภาระประจำตัวประชาชน เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชน ผู้ต้องล่องทางทะเบียนที่ยังไม่ได้รับการกำหนดสถานะตามกฎหมายและได้รับสิทธิ์ต่างๆ จากภาครัฐ เนื่องจากขาดความต้องการที่จะเข้าถึง ให้ได้ 1,255 คน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลตามหลักความเสมอภาค โดยคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาเพื่อความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณะของประชาชน

บัตรประจำตัวบุคคลที่มีอยู่ในประเทศไทย
0-1234-56789-10-1

0123-45678910

บัตรประชาชน บัตรเดบิต บัตรกดเงินสด

บัตรประจำตัวบุคคลที่มีอยู่ในประเทศไทย
0-1234-56789-10-1

0123-45678910

บัตรประชาชน บัตรเดบิต บัตรกดเงินสด

๒. หลักคุณธรรม

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพึงมีจิตสำนึกรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่น ในศีลธรรม คุณธรรม ต้องยึดมั่นในประมวลจริยธรรม ของท้องถิ่น รวมถึงมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่ง วิชาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลักสำคัญ ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึง ๒ องค์ประกอบอยู่ด้วยกัน

๒.๑) การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม มาตรฐาน และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

๒.๒) การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

๒.๑ ประมวลจริยธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคน ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อ ตน เอง และต่อประชาชนโดยยึดมั่นและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่ง วิชาชีพ อย่างเคร่งครัด รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำกับ กระตุ้น กวดขัน การปฏิบัติหน้าที่ของ บุคลากรนั้นให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพนั้น

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ● 2.1 ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

Do's

- อปท. มีมาตรการและกลไกในการกำกับ ดูแลและดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติ ไม่เหมาะสม ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และมาตรฐาน ทางวิชาชีพ อันที่ให้ไว้ทางการเด็กความเสียหายด้วย ความรวดเร็วและจริงจัง เช่น แจ้งจังหวัดกรรมการ จังหวัด หากพบว่ามีการฝ่าฝืน มีข้อสงสัยหรือ ข้อร้องเรียน มีการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนแต่ไม่ใช่ความผิดทางวินัย หรืออาญาอย่างร้ายแรง ให้มีการแก้ไข หรือถูกตีสอน หรือมีการนำเข้าไปประกอบการพิจารณาแต่ต้อง ทำการเสื่อนข้นเงินเดือน การพิจารณาความต้อง ความชอบแล้วแต่กรณี

Don'ts

- อปท. ละเลยการใช้ประมวลจริยธรรม จรรยาชีพเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อกำกับ ความประพฤติ ปล่อยให้บุคลากรประพฤติตัด ต่อศีลธรรมอันดี ไม่มีการสอดส่อง แนะนำ บังคับใช้หรือให้ส่วนซึ่งเท็จจริง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.1 ประมวลวิธีธรรม แล้วระบุการณ์แห่งวิชาชีพ

Do's

Don'ts

๒.๒ การปฏิบัติ ตามหลักการขัดกันแห่ง^{ผลประโยชน์} (Conflict of Interest)

บุคลากรของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นผลประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง โดยไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวກพ้อง ไม่นำทรัพย์สินของราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง รวมทั้งต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของตนและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมใน การดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.2 การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์

Do's

Don'ts

- อปท. มีมาตรการ/แนวทางป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างในงานนั้น ๆ เช่น กำหนดให้มีการจัดทำแบบรับรองการตรวจสอบการเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้อื่น ข้อเสนอหรือคู่สัญญา

- ผู้บริหารห้องเรียน และสมาชิกสภาท้องถิ่น มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจกรรมของ อปท. นั้น หรือ อปท. อื่น โดยมีพฤติกรรมแสดงให้เห็นว่าเป็นการตั้งคอบแทนหรืออ่อนประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน เช่น ในขณะดำรงตำแหน่งท้าทายสัญญาด้วยตัวเอง / ร้างบุคคลเข้าทำงาน หรือทำกิจกรรมประเภทต่างๆ กับ อปท. ที่ตนลงทุน หรือ อปท. อื่น ไม่ว่าโดยตนเองหรือผ่านทางผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ทางการบริหารกิจการทุกส่วน ผู้ถือหุ้น เครือญาติ พวกพ้อง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.2 การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์

Do's

- อปท. มีแนวทางปฏิบัติ และแจ้งข้อพึงระวังต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้หรือรับของขวัญ และรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคลที่ให้กันในโอกาสเดียวกันหรือวันสำคัญ การแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจหรือการให้ความมารยาทที่เกี่ยวกับภัยในสังคม เช่น

- การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไม่ตรึงตัว หรือความสัมพันธ์ด้วยห่วงบุคคลและไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมูลค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งออดитอน หรือ

- เสริมสร้างให้บุคลากรเกิดศรัทธาต่อการประทัยด้วยประชาชนทั่วไปในการแสดงความยินดี การแสดงความปราถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่างๆ ตามปกติ ประเพณีนิยมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออก โดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจแทนการให้ของขวัญ

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ● 2.2 การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ●

Do's

3. อปท. จัดทำคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสินของราชการ รวมทั้ง กำหนดถูกต้องในการติดตามตรวจสอบการ ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ/ระเบียบของ การใช้และการรีบัตรทรัพยากรสินของราชการ อย่างเคร่งครัด วางแผนการจัดทำทะเบียน การเบิก ใช้ทรัพยากรสิน ทะเบียนการรีบัตรทรัพยากรสิน ของราชการอย่างเป็นระบบ และง่ายต่อ การตรวจสอบ

Don'ts

3. อปท. ขาดการกำกับติดตามตรวจสอบการใช้ ทรัพยากรสินของราชการ และไม่มีการดำเนินการ ควบคุมประเมินพัสดุครุภัณฑ์ และเก็บรักษากลังคุ ครุภัณฑ์ให้เรียบร้อย ไม่มีการจัดทำรายงาน การตรวจสอบสุดประจําปีโดยเบ็ดเตล็ด อันส่งผลให้มี การใช้เงิน ทรัพยากรสิน หรืองบประมาณของทาง ราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน ญาติมิตร หรือพวกรหอง เช่น มีการนำร่องนักวิชาการไปใช้เป็นกล่าวด้วย การนำเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ กลับไปใช้ ส่วนตัว โดยไม่ได้เป็นการใช้เพื่อบริษัทของทาง ราชการ

อนุมัติจัดจ้างให้พวกรหองเป็นคู่สัญญากับเทศบาลเพื่อประโยชน์ของตน

CASE STUDY

นายเทศมนตรีได้อนุมัติจัดจ้างโดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ให้พรรคพวงของตนไปดำเนินการ กำจัดขยะในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาล ด้วยการท้าสัญญาจ้างบุคคลหนึ่งที่รู้จัก กันเพื่อเป็นผู้รับจ้างกำจัดขยะในราคางานเหมาเป็นเงิน 120,000 บาท ทั้งที่บุคคลนั้น เป็นช่างตัดผมไม่มีที่ดินสำหรับใช้เป็นที่ทั้งหมด และไม่มีเครื่องมือในการกำจัดขยะเลย โดยนายเทศมนตรีได้สั่งการให้พนักงานและรักษาของเทศบาลไปชุดตักดินและนำขยะไป ฝังกลบในที่ดินของบิดาของตนแล้วเบิกจ่ายค่าจ้างกำจัดขยะมาเป็นประโยชน์ของ นายเทศมนตรีเสียเอง หลังจากนั้น นายเทศมนตรีปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ลงโทษจำคุก 6 ปี

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีคิด หลักคุณธรรม ดำเนินการจัดจ้างให้แก่พวกรหองเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตัวเอง

อนุมัติจัดซื้อที่ดินราคาสูงกว่าราคาที่ขายจริง เพื่อประโยชน์พวกรหอง

CASE STUDY

เจ้าของที่ดินรายหนึ่ง จ่ายขายที่ดินให้แก่ผู้เช่าของนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล ในราคากลาง 220,000 บาท ลูกเชยของนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล จึงได้ปลอมลายมือชื่อของเจ้าของที่ดินรายนี้ในใบเสนอราคาขายที่ดิน เป็นเงิน 594,000 บาท เพื่อนำไปเป็นต้นทุนค่าบริหารส่วนตำบล จำนวน นายกองค์กรบริหารส่วนตำบล ได้ใช้อำนาจ อนุมัติจัดซื้อที่ดินดังกล่าวในราคากลางกว่าที่เจ้าของที่ดินรายนี้ต้องการจะขาย และนำเงินส่วนต่างไปเป็นประโยชน์ แก่ลูกเชยของตน

ศาลฎีกาพิพากษาว่า การกระทำของนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นการเอื้อประโยชน์แก่ลูกเชยของตน และแสวงประโยชน์โดยมิชอบ ทำให้การได้รับความเสียหายต้องซื้อที่ดินในราคากลางกว่าที่ควรจะเป็น จึงมีความผิด ฐานเจ้าหน้าที่ซื้อที่ดินที่ซื้อทรัพย์ไปอีกหน้าในเดียวกัน แต่ไม่ได้จ่ายทุจจิตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา ลงโทษจำคุก 3 ปี 9 เดือน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีคิดหลักคุณธรรม ขาดจิตสำนึก ของการมีคุณธรรม ผู้ฝืนประมวลจริยธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง

โฉนดที่ดิน
เป็นเจ้าของที่ดินและกรรมสิทธิ์
สำหรับการขายที่ดิน

๓. หลักความโปร่งใส

บุคลากรของ อปท. ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมถึงการมีวัฒนธรรม และค่านิยมของ องค์กรที่ให้ความสำคัญ กับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึง ข้อมูลต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจุบัน และจัดให้มีการวางแผนระบบเพื่อให้ประชาชน และภาคร่วมอื่น ๆ

ในสังคมสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของ อปท. ได้โดยง่าย การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ อปท. พึงมีความชัดเจน เป็นระบบ เป็นที่เข้าใจ รับรู้ และคาดการณ์ได้ของสังคม ซึ่งต้องคำนึงถึงความโปร่งใส 3 ด้าน ได้แก่

- ๓.๑) ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ
- ๓.๒) ด้านการบริหารงานบุคคล

3 ความโปร่งใส

ความชื่อสัญญา สุจริต ตรงไปตรงมา การมีวัฒนธรรมและค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงข้อมูลต่างๆอย่างสม่ำเสมอ และการจัดทำบันทึกเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้โดยง่าย

การบริหารการเงิน / การคลัง
ดำเนินการตามกฎหมายอย่างโปร่งใส^{ตรวจสอบ}
ให้ความสำคัญกับการเบิก支用
ข้อมูลข่าวสาร

การบริหารงานบุคคล
มีระบบการสรรหา คัดเลือก แบ่งตั้ง เสื้อบทบานอย่างเป็นธรรม โปร่งใส^{ตรวจสอบ}
เปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ขึ้นตอนที่เกี่ยวข้อง
สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ล่าสุด

**การจัดบริการสาธารณะ/
การบริการประชาชน**
ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการ
สาธารณะหรือบริการใดได้อย่างสะดวก
รวดเร็วและเปิดเผยทุกขั้นตอน

๓.๓) ด้านการจัดบริการสาธารณะ/การบริการประชาชน

๓.๑ การบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ

ในการจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติจึงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี การจัดทำรายได้ การรับเงิน การใช้จ่ายเงิน ตลอดจนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของ อปท. ต้องดำเนินการตามกฎหมายตรงไปตรงมา มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยต้อง ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขั้นตอน การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการคลังของ อปท. ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของ อปท.

ด้วย ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ● 3.1 ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ

Do's

1. อปท. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการเงิน การคลัง และการพัสดุ ให้ประชาชนได้รับทราบผ่านเว็บไซต์ และช่องทางต่างๆ งานบริบทของพื้นที่ เช่น แผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รายงานการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รายงานสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ตามวงจรอบที่กฏหมาย/ระเบียบกำหนด แผนการจัดซื้อจัดจ้างหรือจัดทำพัสดุ และรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือนและรายปี

Don'ts

1. อปท. ใจไปกับปีก่อนที่เป็นประโยชน์ และมีผลกระทบต่อประชาชน หรือ มีการปิดเผยต่อสาธารณะที่ไม่ถูกต้อง เช่น จัดทำเอกสารเข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้น ได้หรือไม่ เช่น มีการปิดประกาศไว้ในตู้ที่มีกรอบล็อกภูมิใจ ทำให้ประชาชนหรือบุคคล ที่ไม่ได้มาขอรับปิดดูรายละเอียดของเอกสาร หรือมีการปิดเผยข้อมูลเมื่อพ้นระยะเวลา ที่กำหนดให้

ด้วย ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ● 3.1 ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ

Do's

2. อปท. มีการจัดการประชุมที่เปิดเผยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมเพื่อจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติจึงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถติดตามการดำเนินงานได้ เช่น จัดให้มีการถ่ายทอดสด การประชุมสภาท้องถิ่น ในเรื่องงบประมาณ หรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ผ่านทางระบบวิทยุสื่อสาร/วิทยุฐานะ/วีบไซต์สื่อสังคมออนไลน์

Don'ts

2. อปท. ไม่มีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงวิธีการเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น ในมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการประชุมและผลการดำเนินงานของสภาท้องถิ่น รวมถึงมีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมไม่มีการประชุมจริง

๓.๒ การบริหารงานบุคคล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการสรรหา คัดเลือก แต่งตั้ง เลื่อนระดับ และการให้คุณให้โทษแก่บุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้รวมทั้งเปิดเผยหลักเกณฑ์ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลเป็นการทั่วไป เพื่อให้ประชาชนหรือบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

3.2 ด้านการบริหารงานบุคคล

Do's

อปท. มีกระบวนการบริหารงานบุคคลที่ได้มาตรฐาน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ครอบคลุม ทุกประเด็น เช่น การสรรหา ย้าย/โอน เลื่อนขั้น/ระดับ ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ทุกการศึกษา

Don'ts

อปท. ไม่ประกาศหลักเกณฑ์ การเลื่อนขั้น/เลื่อนตำแหน่ง/ค่าจ้าง ล่วงหน้า ไม่แจ้งผลการประเมินประจำต่างๆ ให้ผู้ถูกประเมิน/ผู้เข้ารับ การคัดเลือกทราบ และไม่เปิดเผยตำแหน่ง และจำนวนอัตราระเพื่อให้เกิดการย้าย/โอนที่โปร่งใส หรือหากมีการเปิดเผย ก็จะประกาศให้ทราบในวงจำกัดเท่านั้น

๓.๓ การจัดบริการสาธารณสุข/การบริการประชาชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข หรือบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างสะดวก รวดเร็วและเปิดเผยทุกขั้นตอน

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

3.3 ด้านการจัดบริการสาธารณสุข/การบริการประชาชน

Do's

อปท. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ ได้รับทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวกับการจัดทำบริการ สาธารณสุขหรือการให้บริการต่าง ๆ รวมทั้ง ประกาศเผยแพร่ขั้นตอน/กระบวนการ ระยะเวลาแล้วเสร็จให้ได้รับทราบ รายงาน ความคืบหน้าและผลการดำเนินงานเป็นระยะ ผ่านสื่อเครือข่ายประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับ บริบทของพื้นที่

Don'ts

อปท. ขาดการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบริการสาธารณสุข และชี้แจงสิทธิของประชาชนในการให้บริการ ต่างๆ ให้ได้รับทราบ หรือประชาสัมพันธ์ แต่ไม่ดำเนินเรื่องความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูล เช่น ไม่มีการชี้แจงสิทธิ ขั้นตอน เอกสาร แผนผังและสถานที่ ขั้นตอนและระยะเวลา ในการให้บริการ การอนุมัติ อนุญาต

โครงการระบบข้อมูลสาธารณะโปร่งใส พร้อมก้าวไปกับเทศบาลเมืองลำพูน

CASE STUDY

เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ให้ความสำคัญกับการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงาน โดยทำให้กระบวนการตัดสินใจของเทศบาลเป็นไปอย่างเปิดเผย ผ่านเน้นการสื่อสารอ้อมูลโดยชัดเจนและการดำเนินงานของเทศบาลให้ประชาชนได้รับทราบ โดยนำเทคโนโลยีเข้าใช้ในการกระบวนการนี้ เช่น การเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ ช่องทางที่มีประสิทธิภาพ เช่น เว็บไซต์ อีเมล สื่อสังคมออนไลน์ และจังหวัดมนาและแพลตฟอร์มต่างๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างทันท่วงที เช่น QR Code น้องพอใจ, line สำหรับผู้คนต่างด้าว รับเรื่องร้องเรียน ผ่านช่องทางโทรศัพท์มือถือ (โดยตรง) รวมทั้งมีการเผยแพร่ E-book “คู่มือประชาชน” ที่ช่วยในการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน อัตราค่าธรรมเนียม และระยะเวลาของขั้นตอนการดำเนินงานที่สามารถคาดคะเนได้

นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินโครงการ “การบริหารงานบุคคลโปร่งใส มั่นใจระบบคุณธรรม” โดยนำหลักธรรมาภิบาล มาประยุกต์ใช้ในระบบการบริหารงานบุคคล ด้วยการตรวจสอบตัวจริง ตรวจสอบ คัดเลือก การแต่งตั้ง การเลื่อนระดับ การฝึกอบรม การประเมินผลการปฏิบัติงาน การอยู่ข้าม เงินเดือนและค่าจ้าง การรักษาไว้ซึ่ง และการพัฒนาการราชการ เพื่อให้ได้ ทรัพยากรบุคคล ที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ จัดวางตนให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน โดยผู้นำเน้นการเปิดเผยข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้บุคลากรและประชาชนทุกคนได้รับรู้สถานภาพของเทศบาล ภายใต้แนวคิด “การบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นหัวใจสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ และการสร้างความไว้วางใจสาธารณะ จึงต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสูง”

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีธรรมาภิบาลที่ดี สามารถเปิดเผยข้อมูลสาธารณะได้เป็นกิจกรรมต่างๆ และการบริหารงานบุคคล ให้ประชาชนได้รับทราบผ่านสื่อออนไลน์ที่หลากหลายรูปแบบ

ไม่มีการปิดประกาศเผยแพร่การสอบราคาโดยเปิดเผย

CASE STUDY

นายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล อนุมัติและดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลจำนวน 16 โครงการ ให้ไม่มีการปิดประกาศเผยแพร่ไว้ดังเดิม ที่ทำการสานักงานเทศบาล และประชาชนล้วนห่วงการสอบราคาให้ประชาชนที่ไปทราบ ส่งผลให้ผู้รับเหมาถือว่าห้ามท้าให้ไม่มีโอกาสเข้าแข่งขันราคาก่อสร้างบีบบีบหัวหน้าของพนักงาน

นายกเทศมนตรีที่เรียกว่าหัวหน้าที่เข้าแข่งขันที่มีความสามารถมากที่สุด

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า นายกเทศมนตรีและปลัดบริษัทรับเหมา กระทำการความไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่โดยผูกปรายชื่นแทรกเอง และพวกห้องไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับเหมาและสังคมโดยส่วนรวม จึงเป็นเรื่องว่าด้วยเรื่อง จึงพิพากษาว่าตามกฎหมายดังนี้ ปลัดเทศบาล บริษัทรับเหมา และผู้แทนบริษัทรับเหมา มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ลงโทษจ้าวคุกหนึ่งเดือนหรือ และปลัดเทศบาล คนละ 5 ปี ส่วนบริษัทรับเหมา และผู้แทนบริษัทรับเหมา ลงโทษจ้าวคุกหนึ่งเดือน จำนวน 200,000 บาท และจ้าวคุกผู้แทนบริษัทรับเหมา เป็นเวลา 3 ปี 6 เดือน จำเลยทั้งหมดให้การรับสารภาพ คงจำคุกหนึ่งเดือนหรือ และปลัดเทศบาล คนละ 2 ปี 6 เดือน จ้าวคุกผู้แทนบริษัทรับเหมา เป็นเวลา 1 ปี 8 เดือน และปรับบริษัทรับเหมา จำนวน 100,000 บาท

กรณีศึกษาถึงกล่าวว่าจะท่อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงหลักความโปร่งใส ไม่ให้ความสำคัญในการปิดเผยแพร่องค์ประกอบทางการค้าในการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมาย ขาดความโปร่งใส หรือประโยชน์ต่อตนเองและพวกห้อง

CASE STUDY

ประเมินผลการปฏิบัติงานไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม

นายกเทศมนตรีมีคำสั่งไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนรองปลัดเทศบาล โดยการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนนั้น ไม่มีการประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ไม่แจ้งผลการประเมินให้ทราบเป็นรายบุคคล ไม่เปิดโอกาสให้รองปลัดเทศบาลได้เข้ามาพินัยศักดิ์ที่ไม่ทราบผลการพิจารณา ก่อนมีคำสั่งไม่เลื่อนขั้นเงินเดือน และไม่ได้มีการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบผลการปฏิบัติงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ โดยที่มีการนำผลการปฏิบัติงานที่ผ่านพ้นไปในรอบก่อนของรองปลัดเทศบาลมาประกอบการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบนี้ด้วย การดำเนินการตั้งแต่ว่าของนายกเทศมนตรีเป็นการดำเนินการที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกประเมินผลการปฏิบัติงาน

ศาลปกครองสูงสุดยืนยันว่าพิพากษา ให้พักถอนคำสั่งไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนยกเว้นส่วนที่เกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนของรองปลัดเทศบาลให้มีผลลัพธ์ดังนี้ ให้บังคับใช้ต่อไปจนกว่าคำสั่ง โดยให้นายกเทศมนตรีดำเนินการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนและมีคำสั่งใหม่โดยไม่ได้บังคับใช้ต่อไป เนื่องจากในกระบวนการนี้ได้ประกอบการพิจารณาและให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีคำพิพากษา

กรณีศึกษาถึงกล่าวว่าจะท่อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงหลักความโปร่งใส ไม่ให้ความสำคัญในการปิดเผยแพร่องค์ประกอบทางการค้าและการประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้ง ประเมินผลตามอำเภอใจ ไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริง

๔. หลักการมีส่วนร่วม

การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงต้องยึดหลักการกระจายอำนาจและมีการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ โดยเปิดโอกาส ให้ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็น หรือเสนอปัญหา และประเด็นต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา นอกจากนั้นประชาชนยังต้องมี ส่วนร่วม ในการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงาน รวมถึงการแสวงหาฉันทามติร่วมกันของ ประชาชนภายใต้ท้องถิ่น โดยมี ๒ องค์ประกอบอยู่อย่าง ได้แก่

๔.๑) การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ

๔.๒) การกระจายอำนาจ

4

การมีส่วนร่วม

ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้รับรู้ และแสดงความคิดเห็น หรือเสนอปัญหา/ประชุมที่ต้องการที่จะได้รับการแก้ไขและพัฒนา บอกจากานี้ ประชาชนยังต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงาน กันนี้ การมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อแสวงหาฉันทามติ

การมีส่วนร่วม / การแสวงหาฉันทามติ

- การมีส่วนร่วบกิจกรรมทางนิติบัญญัติ
- การมีส่วนร่วมในการบริหาร
- การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตาม และประเมินผล

การกระจายอำนาจ

- การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ
- กระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น

๔.๑ การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นและเสนอปัญหาภัยในท้องถิ่น ในประเด็นต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้เกิดฉันทามติร่วมกัน ซึ่งอย่างน้อยความมีส่วนร่วมใน ๓ ด้าน ได้แก่

๔.๑.๑) การมีส่วนร่วมกำหนดพิศทางนโยบาย หรือแผนงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๑.๒) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะ

๔.๑.๓) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

4.1.1 การมีส่วนร่วมกำหนดพิศทางนโยบาย หรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อปท. พึงจัดให้มีกระบวนการและกลไกให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดพิศทางนโยบาย แผนงานของ อปท. โดยประชาชนที่เข้าร่วมมีความหลากหลายครอบคลุมทุกชุมชน เพื่อว่ามีแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหาและความต้องการผ่านแพลตฟอร์มท้องถิ่นและแผนงานนี้ๆ

● ● ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

✓ Do's

- อปท. ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น หรือเข้าร่วมประชุม ประชุมเพื่อกำหนดพิศทางนโยบาย หรือ แผนพัฒนาท้องถิ่นด้วยความสมัครใจ ตามวันเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม สะดวกถือว่าดีที่สุด ไม่ใช่แค่ ครอบคลุมตามสัดส่วนทุกพื้นที่

✗ Don'ts

- อปท. มีการขึ้นนำหรือจัดตั้งมวลชนโดยเลือกปฏิบัติเฉพาะบางกลุ่มบางฝ่าย เพื่อให้กระบวนการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เรื่องไข โดยละเลยความสำคัญต่อการรับฟังความเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างทั่วจังหวัด

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ● 4.1.1 การมีส่วนร่วมกำหนดพิศทางนโยบาย หรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

✓ Do's

- อปท. นำผล/ข้อเสนอต่าง ๆ จากการประชาคม/รับฟังความคิดเห็น ของประชาชนไปขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย

✗ Don'ts

- อปท. ละเลยไม่ดำเนินการ/ปิดกั้นภาคประชาชนในการเข้าแจ้งและรับฟังความคิดเห็น กรณีที่จะดำเนินโครงการที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางในท้องถิ่น เช่น การสร้างสถานที่กำจัดขยะ สร้างถนน หรือคันกันน้ำ รวมทั้งเพิกเฉยต่อการนำข้อเสนอจากการประชุมประชาคมไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยปราศจากการเข้าแจ้งเหตุผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

4.1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะ

อปท. พึงส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ โดยสามารถให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรึกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติงาน

● ● ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

✓ Do's

- อปท. ส่งเสริม/ปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีคุณวุฒิ/วัยรุ่นและคนทำงานที่เข้ามาร่วมเสียให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ/คณะกรรมการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจำนวนสัดส่วนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบริหารโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ

✗ Don'ts

- อปท. แต่งตั้งผู้มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือพวกพ้องเข้าเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการที่สำคัญโดยไม่เปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้มีความรู้ความสามารถความเหมาะสมเข้าร่วม เช่น คณะกรรมการเบ็ดเตล็ดของอบตฯ คณะกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะ

Do's

2. อปท. มีการนำความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของบุคลากรและประชาชนไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการการทำงานและการให้บริการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

Don'ts

2. ผู้บริหารของ อปท. เพิกเฉยต่อการรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะในการบริหารงานที่ได้รับการสะท้อนจากบุคลากรหรือประชาชน หรือรับฟังแต่พวากพ้องบุคคลใกล้ชิด เช่น ไม่จัดให้มีแบบสอบถามหรือช่องทางในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความพึงพอใจต่อการบริหารหรือบริการสาธารณะที่เหมาะสม

4.1.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่องติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. มีการกำหนดกลไกให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณในลักษณะการสอบยืนความถูกต้อง (Cross Check)

Don'ts

1. อปท. ขาดระบบการสอบทาน / ตรวจสอบที่เข้มงวดในการบริหารงบประมาณ ขาดการวางแผนการตรวจสอบภายในที่ดี อันอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดหรือการทุจริต เช่น การเบิกจ่ายเท็จ ปลอมแปลงแก้ไขเอกสาร การเบิกจ่าย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.1.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

Do's

2. อปท. กำหนดให้มี /ปรับปรุงประกาศสภាពักดิน เรื่อง ระเบียบว่าด้วยการให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมและการปรึกษาของสภาท้องถิ่นตามระเบียบฯ ให้มีความเหมาะสมกับบริบทแต่ละพื้นที่ เพื่อส่งเสริม/ อำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น รวมทั้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวันเวลาและกำหนดการประชุมสภาท้องถิ่น

Don'ts

2. อปท. ปิดกั้นการตรวจสอบติดตามของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลการประชุมสภาท้องถิ่น เช่น ไม่ให้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น หรือมิได้มีการเผยแพร่รายงานการประชุมของสภาท้องถิ่นผ่านช่องทางที่เหมาะสม หรือมิได้จัดทำระเบียบหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น

๔.๒ การกระจายอำนาจ

การปฏิบัติราชการรวมมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้ง มีการโอนถ่ายบทบาทและการกิจให้แก่ภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม โดยพิจารณา ๒ ประเด็น ได้แก่

๔.๒.๑) การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

๔.๒.๒) การกระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น

4.2.1 การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

ในการปฏิบัติราชการรวมมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและการกิจให้แก่ภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

ผู้บังคับบัญชาของ อปท. ส่งเสริมให้มีการมอบอำนาจเพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบที่เหมาะสม ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มขั้นตอนหรือระเวลาในการใช้อำนาจ และไม่ต้องผ่านการพิจารณาของผู้ดูแล ดำเนินการที่เหมาะสม มากกินความจำเป็น ดังนี้

- เพิ่มการมอบอำนาจบางเรื่องให้ระดับรองผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานท้องถิ่นในการอนุมัติอนุญาต
- จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รักษาการแทนในกรณีไม่อาจปฏิบัติงานได้
- กรณีการลงนามอนุมัติ อนุญาตตามกฎหมายเฉพาะ มีการจัดทำบัญชีสรุปการมอบอำนาจแบบท้าทายสำหรับผู้รับผิดชอบโดยตรง ให้ดัดแปลงเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย
- กรณีอำนาจเฉพาะของผู้บริหารไม่สามารถมอบอำนาจได้ หรือผู้บริหารท้องถิ่นไม่มอบอำนาจให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ให้ดัดแปลงเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.2.1 การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

✖ Don'ts

ผู้บังคับบัญชาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมอำนาจไว้ที่ตนเอง เพียงผู้เดียว ละเลยการมอบอำนาจจากความรับผิดชอบในการตัดสินใจ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถใช้คุณลักษณะในการตัดสินใจอนุมัติ อนุญาต และการจัดบริการสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ในการรับบริการ เช่น ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ / ปรับปรุงแนวทางการมอบอำนาจให้มีความเหมาะสม รวมทั้งไม่มีการสอบถาม / ตรวจสอบติดตาม การใช้อำนาจภายหลังการมอบอำนาจ

๕. หลักความรับผิดชอบ

การปฏิบัติงานของ อปท. ต้องมุ่งให้การทางานมีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ และตอบสนองต่อ ความคาดหวังของประชาชน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียภายในท้องถิ่น หากการทำหน้าที่นั้นเกิดปัญหาหรือ ข้อขัดข้อง อปท. ต้องสามารถตอบ叱าถามและอธิบายให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเหล่านั้น รวมทั้ง อปท. ยังต้อง มีการจัดทำระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ตลอดจนระบบ การบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยคานึงถึง ๒ องค์ประกอบอย่าง ได้แก่

๕.๑) ความรับผิดชอบ

๕.๒) การตอบสนอง

5

ความรับผิดชอบ

บุ莺ทা莺ไห้ນีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่น และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน หากการทำหน้าที่นั้นเกิดปัญหา/ขัดข้อง ต้องสามารถตอบ叱าถามและอธิบายเกี่ยวกับปัญหาเหล่านั้นได้ รวมทั้งต้องมีการจัดทำระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ตลอดจนระบบการบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

ความรับผิดชอบ

- การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน
- ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง
- การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

การตอบสนอง

- การบริการองค์กรคุณภาพ
- การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน

๕.๑ ความรับผิดชอบ

อปท. สามารถตอบ叱าถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดทำระบบการรายงาน ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณชน เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบและกำหนด ให้มีการจัดเตรียมระบบการแก้ไข หรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น จากการดำเนินงาน ตามอำนาจหน้าที่ของ อปท. ทั้งนี้อย่างน้อย ให้พิจารณาความรับผิดชอบให้ครอบคลุมใน ๓ ประเด็น ได้แก่

๕.๑.๑) การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

๕.๑.๒) ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายในและการบริหาร ความเสี่ยง

๕.๑.๓) การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

5.1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

อปท. ฟื้นฟูและก้าวหน้าให้เป็นเครื่องมือที่ช่วยลดความสำเร็จในการปฏิบัติงานของพนักงาน และองค์กร ให้เกิดความซัคเจน เป็นรูปธรรม โดยระบบการประเมินผลนั้น ควรต้องสะท้อนให้เห็นถึง ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของตน และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนได้

● ● ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. จัดให้มีกลไกและกระบวนการประเมินผลการบริหารและปฏิบัติราชการเพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผน บริหารงาน อปท. โดยพิจารณาประเมินในมิติต่าง ๆ เช่น

- ผลสัมฤทธิ์ของการกิจ
- คุณภาพของบริการ
- ความทุ่มเทในการกิจ
- ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการ

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

Do's

- อปท. มีการประเมินบุคคล โดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานของ พนักงานส่วนท้องถิ่นในตำแหน่งที่ปฏิบัติ และประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับจาก การปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่น ผู้นั้น ตามประกาศหลักเกณฑ์การ บริหารงานบุคคลที่ กจ. กท. หรือ ก.อบต. กำหนด

Don'ts

- อปท. กำหนดตำแหน่งในส่วนราชการ ต่าง ๆ ตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ไม่เหมาะสมกับภารกิจอ้างานหน้าที่ ความรับผิดชอบ ลักษณะงาน และบริมาณงาน ขาดการเรื่องไข่ผลการปฏิบัติงานตาม ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับแรงงาน หรือการให้คุณให้ไทย เช่น การประเมินผล บุคคลไม่มีการพิจารณาตามภาระงานหรือ ผลงาน แต่ประเมินตามความพอใจเนื่องจาก เป็นบุคคลใกล้ชิด หรือครอบครัว

ตรวจสอบหนังที่เป็นรูปธรรม เช่น หนังสือที่ ไม่สามารถ

มาตรฐานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด หมายในการปฏิบัติงาน รวมถึงละเอียด

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

อปท. ต้องมีกระบวนการควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง ที่มีมาตรฐาน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส และบรรลุผลลัพธ์ตามภารกิจ หน้าที่และความรับผิดชอบ และได้รับความเชื่อมั่น และความไว้วางใจจากประชาชน

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

- อปท. ส่งเสริมให้มีการจัดดูแลระบบ ควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และ การบริหารความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์ของ กระทรวงการคลังผ่านรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับประเมินผลและจัดทำ รายงานประเมินผลส่งให้ผู้กำกับดูแล

Don'ts

- อปท. ละเลยต่อการจัดระบบ กระบวนการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง และไม่มีการนำ ผลจากการวิเคราะห์/ประเมินผลความเสี่ยง ไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานอย่าง เป็นรูปธรรม

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

Do's

- อปท. จัดให้มีกระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบ ต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินการบรรจุตุลาประงค์ และเพิ่มศักยภาพ และชีวิตรสนาการให้หน่วยงานของรัฐ โดยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

- จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง
- จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารความเสี่ยง
- พิจารณาบททวนแผนการบริหารความเสี่ยง

ทั้งนี้ ควรวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงภายใต้สภาพพื้นที่ บริบท/เงื่อนไข ความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของคนเอง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

Don'ts

2. อปท. ไม่มีบุคลากรมอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่
เหมาะสม ละเลยการสื่อสารเพื่อต่อการควบคุม[●]
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านต่างๆ

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

Do's

3. อปท. มีการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างครอบคลุมรอบด้าน เช่น
• ความเสี่ยงในเรื่องการทุจริต
• ความเสี่ยงในเรื่องการบริหารงบประมาณ
• ความเสี่ยงในการบริหารงานบุคคล
รวมถึง การกำหนดให้มีแผน/กลไกในการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น

Don'ts

3. อปท. ขาดการบริหารความเสี่ยงในให้ความสนใจการประเมินปัจจัยหรือเหตุปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบทางลบและไม่มีการกำหนดวิธีการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม

5.1.3 การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

อปท. ต้องมีข้อมูล/ระบบ/วิธีการจัดการข้อร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบต่อปัญหาหรือข้อด้อยที่ประชาชนร้องเรียน รวมทั้งต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้ทราบ และรายงานรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาให้สามารถได้รับทราบ พิริมทั้งมีระบบการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการป้องกันปัญหาในรูปแบบและลักษณะเดิมไปให้กิจขึ้นอีก

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. มีการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยกำหนดให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดการเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์หลักหลายช่องทาง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์เพื่อดำเนินการตามกระบวนการให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีการแจ้งผลลัพธ์ไปยังผู้ร้องเรียนทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

Don'ts

1. อปท. ละเลยเมื่อมีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรือคาดว่าจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากการปฏิบัติงาน รวมสิ่งไม่ให้ความใส่ใจต่อการหาทางแก้ไข บรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ที่ต้องการรับความช่วยเหลือ เมื่อเวลา ปลดปล่อยทุกข์ในเวลาอันสัมควร เช่น กำหนดช่วงเวลาการร้องเรียนที่มีลักษณะเข้าสีเขียว สร้างขั้นตอนเกินความจำเป็น และไม่สะทាកต่อผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.3 การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

Do's

- อปท. มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์เพื่อ ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีการจัดทำฐานข้อมูลเรื่องร้องเรียน เพื่อนำมาใช้ ในการวิเคราะห์และกำหนดแนวทาง ในการป้องกันและแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหา ในลักษณะเดิมขึ้นอีก

Don'ts

- อปท. ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ถึงช่องทาง กระบวนการ และระยะเวลา ดำเนินการในการร้องเรียน ร้องทุกข์ ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น คู่มือฉบับประชาชน แผ่นพับ แผนผังแสดง ณ จุดบริการ

๕.๒ การตอบสนอง

อปท. ต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลา ที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนอง ตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมี ความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม โดยต้อง ดำเนินงดี

๕.๒.๑ การบริการอย่างมีคุณภาพ

๕.๒.๒ การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน

5.2.1 การบริการอย่างมีคุณภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบริการต่อประชาชนในพื้นที่และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชน/ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

- อปท. มีการปรับปรุงและยกระดับคุณภาพ การให้บริการในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อตอบสนอง ต่อความต้องการของประชาชน ได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว โดยการนำเข้าข้อมูลและระบบสารสนเทศ มาประยุกต์ให้ในการให้บริการอย่างมีคุณภาพ เช่น การจองติ켓ออนไลน์ จุดบริการแบบบีดเสร็จ (One Stop Service) การชำระภาษีผ่านระบบ อินเตอร์เน็ต การจัดให้มีบริการเชิงรุกในรูปแบบการ ให้บริการเคลื่อนที่ลงในระดับชุมชน

Don'ts

- อปท. ให้บริการตามรูปแบบเดิมที่มี ความล่าช้า ใช้เอกสารจำนวนมาก มีระยะเวลา ในการพิจารณานาน เพราะต้องผ่านหลาย ขั้นตอน ขาดการปรับปรุงทบทวนทั้งผ้น คุณภาพ ใน การให้บริการตามความคาดหวัง ของประชาชน ที่ต้องการบริการที่สะดวก รวดเร็ว

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.2.1 การบริการอย่างมีคุณภาพ

Do's

- อปท. มีการติดตามและประเมินผล การให้บริการอย่างเป็นระบบ เช่น จัดให้มี การประเมินผลความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการ ณ จุดให้บริการในรูปแบบที่ง่าย และสะดวก รวมทั้งมีการประเมินผล สรุปและ วิเคราะห์ผลการประเมินความ พึงพอใจเสนอ ต่อผู้บังคับบัญชา อปท. เป็นรายเดือน หรือรายไตรมาส พร้อมทั้งเผยแพร่ให้บุคลากรภายใน อปท. ให้รับทราบเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการให้บริการ

Don'ts

- อปท. ขาดการพัฒนาศักยภาพและ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อนำปัญหา อุปสรรค และ ข้อคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการ พิจารณาปรับปรุงคุณภาพการบริการให้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

6

ความคุ้มค่า

การปฏิบัติงานต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ ตลอดจนเป้าหมาย และ พัฒนาทิศทางที่มีความชัดเจน โดยต้องมีลักษณะ: ที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน และ ต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็วและเหมาะสม

ประสิทธิผล

1

มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ที่มุ่งตอบสนองความต้องการประชาชน

2

มีแนวทางการปฏิบัติงาน
ที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

ประสิทธิภาพ

ความประทับ

1

รวดเร็ว

2

มาตรฐานและการพัฒนา
คุณภาพการให้บริการ

3

๖.๑ ประสิทธิผล

อปท. ต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐบาล เช่น การสร้างความมั่นคง การลดความไม่สงบในชุมชน การจัดการความเสี่ยง และการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการภัยธรรมชาติ และการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยต้องคำนึงถึงการดำเนินการในประเด็นต่อไปนี้

๖.๑.๑ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๖.๑.๒ แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

6.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความชัดเจน ตอบสนอง
ต่อความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและประเทศ
โดยวางแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

● ● ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

อปท. มีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีการวิเคราะห์และกำหนด
เป้าหมายในการดำเนินงานอย่างรอบด้าน ตามความจำเป็นและผลประโยชน์
ที่ประชาชนจะได้รับ และให้ความสำคัญกับการประสานแผนในแต่ละระดับ
เพื่อการจัดทำแผนในพื้นที่มีความสอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกัน สามารถนำ
โครงการ/กิจกรรมที่เกินศักยภาพประสานเข้าสู่แผนพัฒนาในระดับสูงขึ้นไปได้
ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนา
พื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

Don'ts

อปท. ขาดการกำหนดดิวสี้ทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับสภาพ
ทางเศรษฐกิจและสังคมของตน หรือคัดลอกวิสัยทัศน์เดิมกล่าว มาจาก
อปท. อื่น และไม่มีการบูรณาการและประสานแผนพัฒนาประเทศต่าง ๆ
ในระดับพื้นที่ ละเลยการทบทวนหรือปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่เกิน
ศักยภาพให้เกิดการเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ของ อปท. ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป
หรือหน่วยงานอื่น ๆ ต่างคนต่างทำงานเกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลือง
งบประมาณ

6.1.2 แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มุ่งผลของการสำเร็จ
ตามวัตถุประสงค์ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งกำหนดกระบวนการติดตามประเมินผล
และพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

- อปท. มีการบริหารจัดการโครงการ/
กิจกรรมได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตาม
แผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถอธิบาย
ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน
ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
และอื่น ๆ

Don'ts

- อปท. ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดการ
ปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรมเพื่อบรรดุ丹
เป้าหมายให้ชัดเจนและเหมาะสมตาม
มาตรฐานการบริหารหรือการจัดบริการ
สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้
เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.1.2 แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

Do's

- อปท. มีการติดตามประเมินผลการ
ดำเนินงานตามภารกิจอย่างต่อเนื่อง
และนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง
การปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

Don'ts

- อปท. ขาดการจัดการสารสนเทศเพื่อสนับสนุน
ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหาร เช่น
  - ระบบสารสนเทศสำนักการจัดการชุมชนสื่อฯ
  - ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เพื่อขัดการต้าน
การเงินการบัญชี การคลัง และการจัดเก็บ
ภาษีประเภทต่าง ๆรวมถึงไม่มีการกำหนดแผนงาน ทิศทาง
เป้าหมายในการบริหารทรัพยากรที่ชัดเจน

ประสิทธิภาพ

อปท. ต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลิตภาพ ที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุด
ต่อส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก ลดภาระ
ค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็นโดยต้องคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

๖.๒.๑ ความประทัยด

๖.๒.๒ ความรวดเร็ว

๖.๒.๓ มาตรฐานและการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

6.2.1 ความประทัยด้วย

การให้ทรัพยากรื่องกรรมการส่วนห้องเรียนมีอยู่อย่างจำกัดมาใช้หรือจัดสรรอย่างเป็นประโยชน์สูงสุด ต่อห้องเรียน โดยคำนึงถึงด้านทุนการผลิตและการใช้ทรัพยากรอย่างประทัยด้ รวมทั้งประเมินความคุ้มค่า ก่อนและหลังการดำเนินงานโครงการกิจกรรม

● ● **ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่**

Do's

- อปท. นำระบบบริหารจัดการ สมัยใหม่มาใช้ โดยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโปรแกรมตามความเหมาะสมและกำลังดังงบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนงานกิจ ต่างๆ เพื่อช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ ประทัยด้วยค่าใช้จ่าย ลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ในการดำเนินงาน โดยไม่เกิดผลเสียหายแก่ ภารกิจ

Don'ts

- อปท. มีการจัดตั้ง/ค้านความงบประมาณในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ในวงเงินประมาณที่สูงกว่าที่ควรจะเป็น ไม่คุ้มค่า ละเลยการตรวจสอบต้นทุนในการปฏิบัติงานและการดำเนินโครงการ ใช้งบประมาณและทรัพยากรทุ้มเพื่อยืด

● ● **ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่**

6.2.1 ความประทัยด้วย

Do's

- กรณีการกิจของ อปท. ได้มีความ เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน หรือเป็นการกิจ ที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกันควรจัดให้มี การบูรณาการความร่วมมือกันระหว่าง อปท. หรือหน่วยงานอื่นๆ ตามแนวทางที่ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ได้ประกาศไว้

Don'ts

- อปท. ไม่คำนึงถึงลำดับความสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วน ขาดการวางแผน ที่ดี ละเลยการประสานความร่วมมือกับ ภาคส่วนอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินการ บรรลุผลตามภารกิจเกิดความคุ้มค่า และประทัยด้วย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ● **6.2.1 ความประทัยด้วย**

Do's

- อปท. มีการประเมินความคุ้มค่าใน เชิงการกิจก้อนและหลังการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม โดยพิจารณา เปรียบเทียบ จากประโยชน์ที่ประชาชนจะ ได้รับกับงบประมาณที่ใช้จ่ายไป ทั้งนี้ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ต้องรวมไปถึงผลทั้งที่คำนวณเป็นตัวเงิน และไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้

Don'ts

- อปท. ดำเนินการตามนโยบาย ฝ่ายการเมือง โดยละเลยการศึกษา วิเคราะห์ผลตีผลเสียทุกด้าน ไม่คำนึงถึง ประโยชน์หรือผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อประชาชน

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ● **6.2.1 ความประทัยด้วย**

Do's

- อปท. มีการพิจารณาบทหวาน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ภารกิจที่ไม่คุ้มค่าหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการ ของประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงสิทธิ ความเสมอภาค และความเท่าเทียม กันของประชาชนทุกกลุ่มด้วย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.2.1 ความประทัยด้วยหัวใจ

Don'ts

4. อปท. บริหารจัดการทรัพยากรโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อผลลัพธ์ตามภารกิจ ไม่คำนึงหลักการซ่อมแซมที่ดี รวมถึงใช้เงินประมาณอย่างทุุมทิ้งไปในการกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น
- ทำทางวิถีของบ้านเดือนตามภารกิจ โดยไม่พิจารณาถึงผู้ใช้งานจริงและสภาพถนนที่สูญเสีย
  - แยกหัวท่อหัวน้ำทั้งหมดกันระหว่างองค์กร/บุคลิกิจการกุศลอื่น
  - จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่ล้าสมัย
  - จัดทำและติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์งานเดียวกันซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น
  - จัดสร้างอาคาร สถานี และสิ่งก่อสร้างที่มีขนาดใหญ่เกินความจำเป็น หรือไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง
  - ฯลฯ

6.2.2 ความรวดเร็ว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินการรอบระยะเวลาที่กำหนดให้บริการอย่างรวดเร็ว สนับสนุนตอบต่อความคาดหวังของประชาชน และตอบสนับต่อสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

- อปท. มีการนำร่องการบริหาร จัดการ/นัดประชุม ที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา ลดขั้นตอน ระยะเวลา และประทัยค่าใช้จ่าย เช่น
- การมีระบบการเตือนภัยที่เกิดจากธรรมชาติ
  - การแจ้งเรื่องอุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ และตอบกลับผ่านระบบออนไลน์

Don'ts

- อปท. ไม่มีการทบทวน ปรับปรุงกระบวนการอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและการจัดบริการสาธารณะเกิดความล่าช้า

6.2.3 มาตรฐานและการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนได้มาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาระบบการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรดำเนินการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

- อปท. มีการจัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน/มาตรฐานการให้บริการเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร
- อปท. จัดทำฐานข้อมูล บันทึกสถิติการใช้บริการ ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจ ตลอดจนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพการให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพ

Don'ts

- อปท. ขาดการสื่อสารทำความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงมาตรฐาน และแนวทางปฏิบัติ ไม่มีการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการ รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการบ่าเบ้ำต่อเนื่อง

- อปท. ขาดการเรียนรู้ ทั้งในด้านองค์ความรู้ อัตลักษณ์ที่เหมาะสม การจัดทำคู่มือที่สนับสนุนให้บุคลากรใช้สันนิษฐาน การให้บริการ การพัฒนาระบบทекโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในภารกิจเดียว

CASE STUDY

โครงการ “รุ่นรู้ รู้ชีวิต”

จังหวัดเชียงใหม่ มีภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและขาดไม่ได้ คือการดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่รับผิดชอบและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในลักษณะซ้ำๆ 例如หน่วยงานที่ดูแลน้ำท่วม ขาดการวัดดูดซึ่งกันระหว่างหน่วยงานที่ห้ามมีน้ำมาก แต่กลับห้ามน้ำออกจากที่น้ำที่ของตนและเว้นแต่จะแห้งแล้งแล้วน้ำก็กลับมาอีก

เทศบาลเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เน้นจัดการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและฝนแล้ง ไม่สามารถดำเนินการให้เกิดความเรื่องได้เนื่องจากขาดแคลนทรัพยากรและบุคลากร

1) การซื้อไฟฟ้าจากภายนอก โครงสร้างฟาร์มที่ต้องซื้อไฟฟ้า 3 มิติ ประกอบด้วย

2) การซื้อไฟฟ้าจากภายนอก โครงสร้างฟาร์มที่ต้องซื้อไฟฟ้า 3 มิติ ประกอบด้วย

3) การซื้อไฟฟ้าจากภายนอก โครงสร้างฟาร์มที่ต้องซื้อไฟฟ้า 3 มิติ ประกอบด้วย

การดำเนินการตามรัฐบัญญัติ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 9 แห่ง

การดำเนินการตามรัฐบัญญัติ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 9 แห่ง

การดำเนินการตามรัฐบัญญัติ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 9 แห่ง

การดำเนินการตามรัฐบัญญัติ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 9 แห่ง

การดำเนินการตามรัฐบัญญัติ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 9 แห่ง

การดำเนินการตามรัฐบัญญัติ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 9 แห่ง

โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กเกิดความเสียหายภายหลังการตรวจรับเนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการที่ดูดหนึ่งเป็นประธานและกรรมการตรวจสอบการจ้างโครงการฯ โดยที่ไม่มีบุคคลผู้มีความรู้หรือความชำนาญในหลักวิชาการซึ่งตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และในช่วงเวลาเดียวกันยังแต่งตั้งคณะกรรมการที่ดูดเดิมรับผิดชอบตรวจรับงานหลายโครงการซ้อนกัน ส่งผลให้โครงการตั้งกล่าวเกิดความเสียหาย ดังนั้น ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ความเสียหายจากการมีบุคคลที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ควบคุมงานและตรวจสอบการจ้างแต่ละโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องรับผิดชอบค่าเสียหายที่ดูดเดิมตั้งกล่าวด้วย

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานที่มีล็อกคล้องกับหลักความคุ้มค่า โดยไม่คำนึงถึงการความรู้ความสามารถและประสบการณ์และปริมาณภารกิจของบุคลากรส่งผลให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เป้าหมายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในเชิงการกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงการกิจของส่วนราชการ ให้กับต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอ่านวิทยความสัมภាភ และได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัตรราชการอย่างสม่ำเสมอ